

verzorging, kortom tal van sociaal-hygiënische maatregelen, er op te wijzen, dat wij in alle opzichten goed toegerust moeten zijn om en de overheid en de maatschappelijke groepen tegemoet te kunnen komen via een goed ingericht bureau. Over de nadere inrichting hiervan valt nog te spreken, doch ik betwijfel, of er hoofdbestuurleden te vinden zullen zijn, die, voldoende bekwaam om zulk een bureau te leiden, dit voor een luttel aantal jaren, met verlies van hun praktijk willen doen, om dan, zij het ook met eenig pensioen, naar hun praktijk terug te keeren.

M. i. hebben wij geen waarborg voor een goeden geregelden gang van zaken, indien wij via ons hoofdbestuur niet vaste personen benoemen, die, onder het hoofdbestuur staande, toch veel verantwoordelijk werk kunnen gereed maken. Men kan vreezen, dat die ambtenaren te veel macht over ons zullen krijgen. Nu moeten wij het eenerzijds toejuichen, wanneer wij dadelijk zulk een stel ambtenaren krijgen, die hun werk zóó weten te verrichten, dat zij over grooten invloed ook in onze Maatschappij gaan beschikken, doch indien zij anderzijds misbruik maken van hun positie, zouden wij artsen ons dan waarlijk buigen onder het juk van enkele heeren? Vanwaar de tegenstand tegen de bestuursvoorstellen? Voornamelijk, omdat wij artsen zoo prat gaan op onze individuele rechten en niet een deel daarvan willen afstaan aan een organisatie, die den eenling in haar geheel opneemt. En juist, omdat wij allen bijna zonder uitzondering, zoo individualistisch zijn, ben ik persoonlijk weinig bevreesd voor de aanstelling van ambtenaren, die onder een hoofdbestuur werkende, ook nog aan de kritiek van de artsen van het geheele land zijn blootgesteld. Geloof nu iemand in werkelijkheid, dat levende onder de *huidige* maatschappelijke verhoudingen, nu onder ons artsen een mandarijnen-regeering mogelijk is?

Met BURGER ben ik het gedeeltelijk slechts eens, dat deze zaak het best schriftelijk besproken kan worden. Uitwisselen van nota's tusschen regeeringen werkt niet altijd verkeerd, doch gewoonlijk loopt alles het beste af, indien de heeren om de groene tafel aan het beraadslagen zijn. Zoo hecht ik ook veel aan mondelinge overleggingen wat onze gemeenschappelijke belangen betreft. Ik uit daarom den wensch, dat een ieder zich over deze zaak nog eens zeer ernstig moge beraden en wel in het bijzonder de afgevaardigden ter algemeene vergadering, opdat door gemeenschappelijk overleg die organisatie tot stand komt, welke het meest kan dienen tot handhaving van onze maatschappelijke waardigheid, mede zoo ook ten voordeel strekke aan de lijdende menschheid, wier dienaars wij ten slotte zijn.

Rotterdam, 17 Mei 1920.

J. HEKMAN.

WAT BEDOELT SIKKEL MET DEN „AMSTERDAMSCHEN GEEST“?

Is het de geest, dien men in hem, den Hagenaar, waardeerde, toen hij door Amsterdam werd aangezocht om zitting te nemen in het hoofdbestuur, omdat men in hem erkende den talentvollen en ijverigen organisator, die de gave bezit, door zijn geestdriftig woord anderen te doordringen van zijn overtuiging, dat het aanzien van den geneeskundigen stand noodzakelijk teloor moet gaan, als materieele zorgen het denken en doen der collega's zoodanig beheerschen, dat zij om ethiek en collegialiteit terwille van den strijd om het bestaan zich niet meer kunnen bekommeren? Men zou het betwijfelen, omdat hij schamper vraagt naar de uitwerking van den „Amsterdamschen geest“ op de werking van het Maatschappij-bureau, dat „onder dagelijkschen invloed van den geest“ zou staan. Maar ieder weet, en SIKKEL weet beter dan iemand anders, dat de geest, die dáár heerscht, met den „Amsterdamschen“ geest in bovenbedoelden zin weinig gemeen heeft, zoodat zijn sarcastische vraag naar het resultaat alle bewijskracht mist. Evenzeer moet het hem bekend zijn, dat niet elke Amsterdammer, die door district I of een ander district verkozen, op den voorzittersstoel werd geplaatst, als een incarnatie van dien geest kon worden beschouwd, zoodat het onbillijk is, dien geest naar de daden van zulk een voorzitter te beoordeelen. Of het verstandig is, een antithese te voorschijn te roepen, of, waar zij reeds mocht bestaan, te verscherpen en elkaar hooghartig MEPHISTO's woorden toe te voegen: „Du gleichst

dem Geist den du begreift, nicht mir" staat te bezien. nu meer dan ooit onderlinge waardeering den weg moet effenen voor kalm overleg.

Ter bepaling van ons standpunt ten opzichte ter reorganisatievoorstellen van het hoofdbestuur moeten wij wel als vaststaand aannemen, dat de tegenwoordige toestand onhoudbaar is gebleken. Deze meening van het thans zittende hoofdbestuur, dat het weten kan, blijft nagenoeg onweersproken; ook door hen, die zich als tegenstanders dier voorstellen hebben doen kennen. De behoefte doet zich gevoelen aan meer werkkraft ter beschikking van het dagelijksch bestuur en dus behooren stappen in die richting niet langer te worden uitgesteld.

Nu zijn de aangevoerde bezwaren tegen het ambtenaarschap niet weg te cijferen, maar men zal ze moeten aanvaarden als de onvermijdelijke schaduwzijde van een regeling, waarvoor geen andere bruikbare in de plaats kan worden gesteld. Evenwel rijst de vraag, of het hoofdbestuur niet verder gaat, dan nu reeds noodig is. Men kan immers beginnen met een secretaris of secretaris-penningmeester als vol ambtenaar, aan wien desnoods een bezoldigd assistent kan worden toegevoegd en zoo kan men het instituut van bezoldigde ambtenaren uitbreiden, telkens wanneer de behoefte hieraan zich mocht doen gevoelen. Zoodra dit het geval wordt, zullen ongetwijfeld vele tegenstanders van heden, die thans terugdeinzen voor de grootscheepsche, „op den groei gemaakte" regeling, zooals die ons door het hoofdbestuur kant en klaar wordt opgediend, zich tegen uitbreiding van het bureau niet meer verzetten. Blijkt die noodzakelijkheid niet, des te beter; dan is er voor geen enkele partij meer reden tot ontevredenheid.

Maar nu de finantiële regeling. Het decentralisatieproces is in onze Maatschappij bezig, zich geleidelijk te voltrekken en als men in het hoofdkwartier haar belang goed beseft, zal men ongetwijfeld inzien, dat het voor haar voortbestaan onontbeerlijk is, een zoo groot mogelijke autonomie aan de afdeelingen (in geografischen zin), maar ook aan de zich vormende belangengroepen te verleenen. Wij moge onze oogen niet sluiten voor het feit, dat de meeste collega's zich in de allereerste plaats, om niet te zeggen uitsluitend, lid voelen van hun *afdeeling* of *organisatie*, terwijl de Maatschappij voor hen niet veel anders is dan een vage abstractie van wier bestaan en inrichting zij zich nauwelijks rekenschap geven. (Hebben verleden jaar vele specialisten van deze gezindheid geen blijk gegeven, toen zij in grooten getale terwille van hun organisatie de Maatschappij dreigden te verlaten?) Daarom zal men bijv. in de groote steden, waar, zooals te Amsterdam, de ziekenfondsgeneesheeren bij het beperkte doel, waarvoor de C. O. is opgericht, slechts een zeer verwijderd belang hebben, van hen niet kunnen blijven vergen, dat zij een verplichte en voor velen vrij drukkende belasting zullen blijven opbrengen ten behoeve van die gemeenten, waar de C. O. gelegenheid vindt tot het verrichten van haar overigens zeer verdienstelijken arbeid. Terwijl zij voor laatstbedoelde afdeelingen waarschijnlijk zal moeten blijven, zal men van de ervaring en vrijkomende werkkraft harer bestuurders op andere wijze kunnen partij trekken.

Hier staat echter tegenover, dat de bestaande organisaties en die, welke nog zullen verrijzen, groot belang hebben bij het lidmaatschap der Maatschappij, in wier hoofdbestuur het optreden dier lichamen wordt getoetst aan het algemeen belang en aan het prestige van den geneeskundigen stand, terwijl ook door bemiddeling van het hoofdbestuur tusschen de voormannen der organisaties overleg zal moeten worden gepleegd om te voorkomen, dat deze elkaars belangenferen niet voldoende ontzien. De vakgroepen bereiken hiermee, dat hun besluiten zoo noodig het zegel dragen der Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, terwijl tevens wordt vermeden, dat zij bij een optreden naar buiten een daarmee strijdige actie eener zusterorganisatie te duchten hebben, waardoor zoowel de uitvoerbaarheid harer besluiten in het gedrang kan komen als haar aanzien worden geschaad. Het is derhalve in het belang der leden, niet alleen om contributie op te brengen tot instandhouding hunner organisaties, maar bovendien ook voor de Maatschappij, aan welke die organisaties haar kraft voor een groot deel ontleenen.

Het wil mij vóórkomen, dat in verband met een nitbreiding van het secretariaat op de boven aangegeven wijze, althans voorloopig zal kunnen worden volstaan met een contributieverhoging van *f* 10 à *f* 12, waardoor bij een ledental van 3000 jaarlijks *f* 30000.— à *f* 36000.— voor het kostbaardere bureau beschikbaar komt. De contributies der organisaties evenwel moeten door deze zelve worden geregeld. Zij kunnen en moeten m. i. plaatselijke kassen vormen in eigen beheer, waaruit zij, wanneer haar zulks gewenscht voorkomt, desgevraagd een bedrag voor de gemeenschappelijke kas der Maatschappij kunnen beschikbaar stellen. Alleen zulk een regeling lijkt mij gezond en bruikbaar voor het scheppen van een houdbaar en duurzaam geheel.

Tegen verplaatsing van den zetel der Maatschappij behoort men zich naar mijn meening niet te verzetten, aangezien het hoofdbestuur die noodzakelijk acht op grond van opgedane ondervinding. Waar de ervaring spreekt, is argumentatie overbodig. Wie nochtans mocht aarzelen, het standpunt van het hoofdbestuur op gezag te aanvaarden, zij slechts herinnerd aan het sprekende feit, dat het weinig heeft gescheeld, of de Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst ware in de commissie, die door minister AALBERSE was ingesteld tot het ontwerpen eener voor ons zoo uiterst belangrijke ziektebehandelingswet niet vertegenwoordigd geweest, omdat men zich heeft moeten tevreden stellen met het houden van briefwisseling, in plaats van in persoon, desnoods herhaaldelijk overleg te gaan plegen met de betrokken autoriteit.

Beoogt men een zoo groot mogelijk nuttig effect te bereiken met de beschikbare werkkraft, dan verlichte men haar taak ook zooveel dit kan door zooveel mogelijk de noodzakelijkheid van heen en weer reizen te beperken.

Amsterdam, 18 Mei 1920.

H. D. DE HAAS.

VOORSTELLEN VAN HET HOOFDBESTUUR.

Men hoort wel eens beweren, ik weet niet, of het waar is, dat het prestige van de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst in den laatsten tijd bij de regeering en het publiek niet erop vooruitgaat. Sommigen meenen, dat, indien men zich maar krachtiger als vakvereniging consolideerde, dit prestige wel weer erop vooruit zou gaan. Het is mogelijk; maar zou het niet een eisch zijn van wijs beleid de zaak ook eens omdraaien en van den anderen kant te bekijken en zich aftevragen, of niet het vaak minder gelukkig optreden van onze Maatschappij als vakvereniging naar buiten de oorzaak zou kunnen wezen van de vermindering van prestige in het oog van regeering en publiek, die nog altijd niet in den geneesheer den arbeider zonder meer kunnen zien? Het is maar een vraag, maar de beantwoording hiervan is voor onze Maatschappij toch wel van belang; het zou een reden kunnen zijn om zich aftevragen, of men wel op den goeden weg is.

Wageningen, 14 Mei 1920.

A. BAKHUYSEN SCHULD.

SPOORWEGARTSEN.

Ik ben nu zoo ongeveer een half jaar geleden hier te Haarlem begonnen met het vraagstuk der spoorwegartsen zonder nog een stap nader gekomen te zijn tot het groote doel: vrije artsenkeuze. Wat dat hier alleen te Haarlem ons artsen reeds heeft benadeeld, dat niet toepassen van het bindend besluit, dat onze Maatschappij voorschrijft, maar blijkbaar niet toepast; ik bezit helaas de cijfers niet, maar zij zullen niet gering zijn. En dat alles wordt maar lijdelijk toegezien en door het hoofdbestuur en door de C. O. en door de spoorwegartsen zelve, onze collega's, allen lid van de Nederl. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst. Het grootste verwijt aan het adres der spoorwegartsen blijft voor mij nog altijd, dat hun allang te voren bekend was, wat het zieken- en ondersteuningsfonds van plan was en dat geen hunner ridderlijk genoeg is geweest om zijn afkeuring daarover te kennen te geven. Nu nog, nu de question très brûlante geworden is, blijft het, collega SCHRÖDER heeft het in het laatste *Tijdschrift* terecht gezegd, „een onderonsje”. Er moet nu een eind aan komen